



C/2024/3808

27.6.2024

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie społeczeństw włączających młodych ludzi

(C/2024/3808)

RADA I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

PRZYPOMINAJĄC, ŻE:

1. Unia Europejska opiera się na wartościach, którymi są poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz równości kobiet i mężczyzn. Unia dąży również do wspierania pokoju i dobrobytu swoich narodów, zwalczania wykluczenia społecznego i dyskryminacji, wspierania sprawiedliwości społecznej i ochrony socjalnej, do poszanowania swojej bogatej różnorodności kulturowej i językowej, uwzględniania dobra dziecka oraz ochrony praw dzieci i młodzieży⁽¹⁾.
2. Działania Unii ukierunkowane są na wspieranie rozwoju wymiany młodzieży i wymiany osób pracujących z młodzieżą oraz zachęcanie młodych ludzi do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy, jak również na ułatwianie dostępu do kształcenia zawodowego oraz sprzyjanie mobilności instruktorów i osób kształcących się w tym kierunku, a w szczególności młodych ludzi⁽²⁾.
3. Europejski filar praw socjalnych obejmuje prawo do „kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie” (zasada 1), „równych szans” (zasada 3), „opieki nad dziećmi i wsparcia dla dzieci” (zasada 11) oraz „integracji osób z niepełnosprawnościami” (zasada 17). Aby wdrożyć te prawa i zasady, określono główne cele UE w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, które mają zostać osiągnięte do 2030 r.

PRZYWOŁUJĄC TŁO POLITYCZNE PRZEDSTAWIONE W ZAŁĄCZNIKU DO ZAŁĄCZNIKA, W SZCZEGÓLNOŚCI FAKT, ŻE:

4. Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 ma na celu przyczynienie się do eliminacji ubóstwa i wszelkich form dyskryminacji młodych ludzi, propagowanie włączenia społecznego młodzieży oraz udoskonalenie decyzji politycznych pod względem ich wpływu na młodzież we wszystkich sektorach, zwłaszcza w sektorze włączenia społecznego.
5. 11 europejskich celów młodzieżowych odzwierciedla opinie europejskiej młodzieży, zwłaszcza europejski cel młodzieżowy nr 3 dotyczący umożliwienia i zapewnienia włączenia społecznego wszystkich młodych ludzi, europejski cel młodzieżowy nr 5 dotyczący zapewnienia lepszego dobrostanu psychicznego i położenia kresu stygmatyzacji z uwagi na problemy dotyczące zdrowia psychicznego, a tym samym propagowania włączenia społecznego wszystkich młodych ludzi, europejski cel młodzieżowy nr 9 dotyczący wzmocnienia uczestnictwa młodych osób w życiu demokratycznym i ich autonomii, a także zapewnienia specjalnej przestrzeni dla młodzieży we wszystkich dziedzinach życia społecznego.
6. Walka z wykluczeniem społecznym jest jednym z głównych zobowiązań Unii Europejskiej i jej państw członkowskich⁽³⁾. Wykluczenie społeczne zagraża pomyślności obywateli i ogranicza możliwość wyrażania przez nich poglądów i aktywnego udziału w życiu społecznym.

Z APROBATĄ PRZYJMUJĄC:

7. Wspólne wysiłki UE służące promowaniu spójności, odporności i wartości poprzez programy i inicjatywy, takie jak Erasmus+ (w tym unijny dialog młodzieżowy), Europejski Korpus Solidarności, decyzja wykonawcza Komisji w sprawie ram środków na rzecz włączenia w odniesieniu do programów Erasmus+ oraz „Europejski Korpus Solidarności” na lata 2021–2027, Europejski Fundusz Społeczny Plus, w tym w stosownych przypadkach inicjatywa ALMA (ang. Aim, Learn, Master, Achieve – mierz wysoko, ucz się, osiągnij biegłość, realizuj cele), program „Obywatele, równość, prawa i wartości”, Inicjatywa nowego europejskiego Bauhauusa, Konferencja w sprawie

⁽¹⁾ Wartości Unii Europejskiej zapisane w art. 2, art. 3 ust. 1 i art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 8, 9 i 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i art. 21 i 24 ust. 2 Karty praw podstawowych.

⁽²⁾ Art. 165 ust. 2 i art. 166 ust. 2 TFUE.

⁽³⁾ Podkreślono to w art. 3 ust. 1 i 3 TUE, a także w art. 8, 9 i 10 TFUE; „młode osoby w całej Europie stoją dziś przed różnymi wyzwaniami, takimi jak trudny dostęp do praw socjalnych, wykluczenie społeczne i dyskryminacja, a także zagrożeniami związanymi z fałszywymi informacjami i propagandą” – rezolucja w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (2018/C 456/01 s. 5).

przyszłości Europy (2021–2022), Europejski Rok Młodzieży (2022) i jego spuścizna⁽⁴⁾ i Europejski Rok Umiejętności (2023), mające na celu przyczynienie się do spójności społecznej, włączenia społecznego oraz do zaangażowania i uczestnictwa młodych ludzi na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim,

8. 10. cykl unijnego dialogu młodzieżowego pod przewodnictwem trzech prezydencji – hiszpańskiej, belgijskiej i węgierskiej, koncentrujący się na europejskim celu młodzieżowym nr 3 dotyczącym włączających społeczeństw i odbywający się pod hasłem „MŁODZIEŻ JEST POTRZEBNA”, a także wyniki zorganizowanej w dniach 2–5 marca 2024 r. w Gandawie Konferencji UE na temat młodzieży.
9. Fakt, że dalszy rozwój włączających przestrzeni dla młodych ludzi przyczynia się do tworzenia włączających społeczeństw, posuwając tym samym do przodu realizację zatwierdzonych konkluzji Rady⁽⁵⁾.

UWZGLĘDNIAJĄC FAKT, ŻE:

10. Wspólne życie w pokojowych i włączających społeczeństwach to jeden z priorytetów strategii Rady Europy dla sektora młodzieży 2030.
11. W Agendzie ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 potwierdzono zobowiązanie do tego, by nikt nie został pominięty.

UZNAJĄC:

12. Odnosi się do polityki UE i wynikające z niej strategii i zalecenia: europejską strategię na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+) (2022), strategię UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego (2021–2030), unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, strategię na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025, strategię na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025, unijne ramy strategiczne dotyczące Romów (2020–2030), strategię na rzecz wzmocnienia stosowania Karty praw podstawowych w UE (2020), strategię UE na rzecz praw dziecka (2021–2024), strategię UE na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami (2021–2030), zalecenie Rady ustanawiające europejską gwarancję dla dzieci (2021) i wzmocnioną gwarancję dla młodzieży (2020), a także kompleksowe podejście do zdrowia psychicznego (2023).

PONADTO DOSTRZEGAJĄC, ŻE:

13. Młodzi ludzie nie stanowią jednorodnej grupy – są to osoby o różnych tożsamościach, mające różnorodne potrzeby, zasoby, sytuacje życiowe i interesy i pochodzące z różnych środowisk, dlatego borykają się z różnymi wyzwaniami i dysponują różnymi możliwościami. W związku z tym należy dalej rozwijać politykę młodzieżową i środki skierowane do młodzieży z myślą o wszystkich młodych ludziach, stosując włączające, otwarte na różnorodność i interseksjonalne, podejście⁽⁶⁾,
14. Młodzi ludzie są jednym z atutów naszych społeczeństw, a także podmiotami praw jednostki i podmiotami kształtującymi zmianę. Wielu młodych ludzi wykazuje się dużą odpornością i stale mobilizuje się w kwestiach budzących ich troskę. W ten sposób przyczyniają się oni do pozytywnych zmian w społeczeństwie. Należy im umożliwiać to zaangażowanie, a także wspierać ich i wzmocniać w tym zakresie.

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022) (COM/2024/1 final).

⁽⁵⁾ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ochrony i tworzenia dla młodych ludzi przestrzeni obywatelskich, które ułatwiają merytoryczne uczestnictwo młodzieży (2021/C 501 I/04); konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie społecznego wymiaru zrównoważonej Europy dla młodzieży (2023/C 185/06); konkluzje Rady w sprawie wpływu dobrej jakościowo pracy z młodzieżą na rozwój, dobrostan i włączenie społeczne młodych ludzi (2013/C 168/03); konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie wzmocnienia zarządzania wielopoziomowego przy promowaniu uczestnictwa młodych ludzi w procesach decyzyjnych (2021/C 241/03); konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie pt. „Cyfrowa praca z młodzieżą” (2019/C 414/02); konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej (C/2023/1337); konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania wymiaru międzypokoleniowego w obszarze młodzieży w celu wspierania dialogu i spójności społecznej (2022/C 495/03), a także inne konkluzje.

⁽⁶⁾ Rezolucja Rady w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (2018/C 456/01) zawiera opis zasady przewodniej dotyczącej włączenia oraz następujące stwierdzenie: „przy uznaniu, że młode osoby nie stanowią jednorodnej grupy, to znaczy mają różnorodne potrzeby, pochodzą z różnych środowisk, różnią się sytuacją życiową i mają różne interesy, strategia UE na rzecz młodzieży powinna propagować działania i polityki o charakterze włączającym w odniesieniu do wszystkich młodych osób, zwłaszcza tych o mniejszych szansach i tych, których opinia może zostać niezauważona”; pkt 6 konkluzji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie społecznego wymiaru zrównoważonej Europy dla młodzieży (2023/C 185/06, s. 6).

15. Młodzi ludzie odgrywają ważną rolę w tworzeniu procesów podejmowania bardziej świadomych decyzji i we wzmacnianiu demokracji. Dostrzeżenie i wspieranie ich potencjału oraz zapewnienie ich konstruktywnego udziału na wszystkich szczeblach i na wszystkich etapach kształtowania polityki, która ich dotyczy, może pomóc im w odgrywaniu tej roli. Należy również dostrzec wspomagającą rolę osób pracujących z młodzieżą i organizacji młodzieżowych w tych staraniach, uwidocznioną w unijnym dialogu młodzieżowym; podmiotom tym należą się w związku z tym odpowiednie środki wsparcia.
16. Kryzysy ostatnich lat, m.in. światowy kryzys klimatyczny, utrata różnorodności biologicznej⁽⁷⁾, pandemia COVID-19 i rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie, konflikt na Bliskim Wschodzie i w innych częściach świata, wraz z wynikającym z nich kryzysem energetycznym i inflacyjnym, oraz kryzysy gospodarcze i społeczne, a także negatywne aspekty przyspieszenia rewolucji cyfrowej wpływają na zdrowie i dobrostan psychiczny dzieci i młodzieży. Te okoliczności i zjawiska, w tym zjawiska migracyjne, od początku obecnej dekady wywierają głęboki wpływ na europejskie społeczeństwa, uwidaczniając rosnące nierówności i polaryzację w naszych społeczeństwach.
17. Te zmiany społeczne i liczne kryzysy dotknęły poszczególne grupy młodych ludzi w różny sposób, a na niektóre grupy miały nieproporcjonalnie duży wpływ. W rezultacie przysługujące młodym ludziom prawa społeczne, prawa obywatelskie i prawa człowieka, w szczególności te związane z równością płci, ochroną mniejszości oraz dostępem do usług i zasobów niezbędnych do utrzymania, rozwoju i emancypacji⁽⁸⁾, znajdują się pod presją. Niektóre grupy nie mają przy tym równego dostępu do tych praw i zasobów. Ponadto rosnąca presja społeczna, np. presja na wyniki, w coraz większym stopniu wpływa na zdrowie i dobrostan psychiczny młodych ludzi⁽⁹⁾.
18. Zmiany społeczne i kryzysy w nieproporcjonalny sposób dotyczą osoby młode o mniejszych szansach, czego skutkiem mogą być dyskryminacja krzyżowa, wykluczenie lub nierówne traktowanie⁽¹⁰⁾. Ponadto coraz większej liczbie młodych ludzi grozi znalezienie się w niekorzystnej sytuacji⁽¹¹⁾. Ponieważ wykluczenie społeczno-ekonomiczne, demokratyczne i cyfrowe są często ściśle powiązane, opisana sytuacja może mieć wpływ na aktywność obywatelską i zaufanie do instytucji.
19. Młodzi ludzie zagrożeni wykluczeniem społecznym lub znajdujący się w trudnej sytuacji są w większym stopniu zagrożeni problemami i wyzwaniem dotyczącymi zdrowia psychicznego. Narażenie na dyskryminację i nierówność ma szkodliwy wpływ na ich zdrowie psychiczne, zwłaszcza gdy młodzi ludzie spotykają się z dyskryminacją lub niekorzystną sytuacją z wielu przyczyn jednocześnie. Kluczowym środkiem zapobiegawczym pozwalającym zająć się tymi problemami i wyzwaniem dotyczącymi zdrowia psychicznego jest promowanie równości, tolerancji, solidarności i dialogu w naszych społeczeństwach⁽¹²⁾.
20. Przestrzeń młodych ludzi w społeczeństwie jest poddawana presji. Kurczenie się przestrzeni dla młodych ludzi hamuje ich rozwój osobisty i obywatelski, a także ogranicza ich zdolność do określenia swojego miejsca w społeczeństwie. Bariery strukturalne na poszczególnych szczeblach utrudniają im dostęp do różnych przestrzeni, praw i usług oraz równy udział w społeczeństwie. Potrzebne jest pluralistyczne społeczeństwo charakteryzujące się sprawiedliwością, solidarnością i docenianiem, poszanowaniem i uznaniem wszelkiego rodzaju różnorodności, aby wspierać młodych ludzi, aktywizować ich i wzmacniać ich pozycję, zwłaszcza osoby młode o mniejszych szansach, oraz stworzyć uczciwe i sprawiedliwe społeczeństwo dla wszystkich.

⁽⁷⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – przywracanie przyrody do naszego życia”.

⁽⁸⁾ Usługi i zasoby dotyczące np. podstawowej opieki, zdrowia, edukacji, wypoczynku i rekreacji oraz dostępu do informacji.

⁽⁹⁾ Europejski cel młodzieżowy nr 5: „W całej Europie znaczna i ciągle rosnąca liczba młodych osób wyraża zaniepokojenie powszechnym występowaniem wśród ich rówieśników problemów dotyczących zdrowia psychicznego, takich jak wysoki poziom stresu, lęki, depresja i innego rodzaju choroby psychiczne. Młodzież mówi o ogromnej presji społecznej, jakiej jest obecnie poddawana, i zgłasza zapotrzebowanie na lepsze świadczenie młodym osobom opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego” – konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej (C/2023/1337).

⁽¹⁰⁾ Młodzi ludzie w Europie, streszczenie statystyczne, Eurostat (2022). Według danych Eurostatu w 2021 r. jedna czwarta (25,3 %) młodych ludzi w UE była zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku osób z wszystkich grup wiekowych odsetek ten był niższy i wynosił 21,7 %, czyli nieco ponad jedną piątą ogółu.

⁽¹¹⁾ European Commission, Employment and Social Developments in Europe – Young Europeans: employment and social challenges ahead [Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie – Młodzi Europejczycy a wyzwania zatrudnieniowe i społeczne], 2022.

⁽¹²⁾ Pkt 10 i 18 konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej (C/2023/1337).

21. Struktury rządowe i pozarządowe, w tym społeczności lokalne, praca z młodzieżą⁽¹³⁾ oraz wolontariat mogą odgrywać ważną rolę w promowaniu sprawiedliwości, tolerancji, solidarności i dialogu oraz w ułatwianiu aktywnego uczestnictwa i włączenia młodych ludzi w ich społeczności i w proces decyzyjny. Praca z młodzieżą aktywizuje młodych ludzi, wspiera ich i wzmacnia ich pozycję, tak by byli zdolni myśleć krytycznie o społeczeństwie i stać się podmiotami kształtującymi zmianę. Skuteczna realizacja pracy z młodzieżą i wymierne wyniki, które ta praca przynosi, sprzyjają włączeniu społecznemu. Takie wysiłki często obejmują środki proaktywne i podejścia eksperymentalne oraz upowszechnianie najlepszych praktyk⁽¹⁴⁾.

W ZWIĄZKU Z TYM ZAMIERZAJĄ:

22. Zapewnić ukierunkowane środki promujące równość, włączenie i wsparcie młodych ludzi w definiowaniu swojego miejsca w społeczeństwie i zajmowaniu go, w szczególności w drodze pracy z młodzieżą i rozwijania przekrojowej perspektywy włączania młodzieży we wszystkich odpowiednich obszarach polityki mogących się do tego przyczynić. Ponadto można tworzyć mechanizmy konstruktywnego i włączającego uczestnictwa młodych ludzi z różnych środowisk w procesie decyzyjnym, na przykład rady młodzieżowe i organizacje młodzieżowe, a jednocześnie promować uczestnictwo młodych ludzi poza tymi organizacjami.
23. Zapewniać aktywne, konstruktywne, sprawiedliwe i równe uczestnictwo młodych ludzi oraz nadać im rolę podmiotów kształtujących przestrzeń, które ich dotyczą, oraz, w stosownych przypadkach, tworzyć, rozwijać, dostosowywać i chronić przeznaczone dla młodych ludzi przestrzenie emancypacyjne ukierunkowane na ich potrzeby, aby wzmocnić pozycję młodych ludzi, niezależnie od ich pochodzenia, w rozwijaniu tych przestrzeni oraz aby uznać ich opinie i wkład i wcielić je w życie.
24. Umożliwić dalsze wzajemne tworzenie więzi przez młodych ludzi, zapewniać i ułatwiać im doświadczanie wszelkich rodzajów różnorodności i interakcje z nią, na przykład poprzez mobilność edukacyjną lub transgraniczne działania solidarnościowe.
25. Wzmocnić wsparcie dla pracy z młodzieżą oraz innych odpowiednich struktur i usług wspomagających rozwój, zdrowie psychiczne i dobrostan młodych ludzi, uczenie się i eksperymentowanie, tak by pokonać bariery, z jakimi borykają się młodzi ludzie na różnych szczeblach, zwłaszcza osoby młode zagrożone wykluczeniem.

ODNOTOWUJĄ:

26. Pomysły i opinie wyrażone przez młodych ludzi podczas belgijskiej konferencji UE na temat młodzieży w marcu 2024 r., dotyczące sposobów budowania społeczeństw włączających młodych ludzi, a także sformułowane przez nich zalecenia dla Unii Europejskiej i jej państw członkowskich dotyczące realizacji tych pomysłów, przedstawione w załączniku III do niniejszych konkluzji:
- a) Lepiej wspierać młodych ludzi doświadczających ubóstwa lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem finansowym w osiągnięciu niezależności finansowej i bezpieczeństwa finansowego, poprzez podejmowanie działań mających na celu promowanie przystępnych cenowo mieszkań, zwiększanie dostępu do wysokiej jakości miejsc pracy i zatrudnienia, usuwanie barier w mobilności oraz zapewnienie młodym ludziom wiedzy finansowej.
- b) Zapewnić młodym ludziom dostęp do przystępnych cenowo, przyjaznych dla młodzieży i spersonalizowanych wysokiej jakości systemów opieki zdrowotnej i systemów wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Należy też tworzyć bezpieczne i otwarte środowiska umożliwiające młodym ludziom swobodne mówienie o zdrowiu i dobrostanie psychicznym oraz zdobywanie wiedzy na ten temat.
- c) Promować edukację i pracę z młodzieżą i inwestować w nie w celu sprawienia, by środowiska edukacyjne były bardziej dostępne i przyjały włączeniu osób młodych o mniejszych szansach poprzez dopasowanie ich do potrzeb młodych ludzi, a także zacieśnić współpracę między edukacją formalną oraz uczeniem się pozaformalnym i nieformalnym i z innymi sektorami.

⁽¹³⁾ Praca z młodzieżą zgodnie z opisem w zaleceniu Rady Europy CM/Rec(2017)4 oraz w rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram tworzenia europejskiego programu pracy z młodzieżą (2020/C 415/01), Dz.U. C 415 z 1.12.2020, s. 1–8.

⁽¹⁴⁾ Pkt 3 i 4 konkluzji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania wymiaru międzypokoleniowego w obszarze młodzieży w celu wspierania dialogu i spójności społecznej (2022/C 495/03); pkt 10 konkluzji Rady w sprawie wpływu dobrej jakościowo pracy z młodzieżą na rozwój, dobrostan i włączenie społeczne młodych ludzi (2013/C 168/03).

- d) Zwiększyć finansowanie, budowanie zdolności i innego rodzaju wsparcie, tak aby edukatorzy mogli angażować się w uczenie się przez całe życie w zakresie włączenia osób młodych o mniejszych szansach, wykorzystania różnorodności młodzieży, tworzenia bezpiecznych przestrzeni do dzielenia się doświadczeniami i uczenia się z młodymi ludźmi z różnych środowisk, wraz z nimi i przez nich, a także w zakresie ukierunkowanych na młodzież i spersonalizowanych podejść do nauczania i uczenia się.
- e) Poprawić zdolności osób pracujących z młodzieżą i na jej rzecz do skutecznego rozpowszechniania informacji przyjaznych dla młodzieży, tak aby udostępniać informacje na temat praw i możliwości. Należy też zwiększyć wśród młodych ludzi umiejętność korzystania z mediów i informacji, tak aby mogli oni rozpoznawać wiarygodne informacje i bezpiecznie korzystać z zasobów informacyjnych.
- f) Wprowadzić polityki eliminujące systematyczną dyskryminację, nieświadomione uprzedzenia i wrogie postawy, które to polityki zachęcają do ciągłego uczenia się dotyczącego wszelkiego rodzaju różnic, a także oduczenia się uprzedzeń. Takie polityki powinny być opracowywane wspólnie z młodymi ludźmi mającymi odpowiednie własne doświadczenia we wszystkich dziedzinach.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY NA ODPOWIEDNICH SZCZEBŁACH:

- 27. Wykorzystały podejście intersekcjonalne⁽¹⁵⁾ jako metodę rozpoznawania i zrozumienia barier i wyzwań, z którymi borykają młodzi ludzie, zwłaszcza osoby młode o mniejszych szansach, oraz podejmowały działania w celu dostrzeżenia tych barier i wyzwań, reagowania na nie i stawienie im czoła. Środki i działania polityczne powinny odpowiadać zróżnicowanym tożsamościom zainteresowanych młodych ludzi, aby lepiej zająć się napotykanymi przez nich barierami i wyzwaniami, zwłaszcza jeśli chodzi o dostęp do przysługujących im praw i usług, korzystanie z nich i ich ochronę.
- 28. Poprawiły warunki życia i dobrostan psychiczny wszystkich młodych ludzi, w tym osób młodych o mniejszych szansach, poprzez podnoszenie świadomości podmiotów publicznych na temat szczególnych potrzeb tych osób.
- 29. Rozważyły środki gwarantujące i chroniące dostęp do praw i usług publicznych, społecznych, politycznych i kulturalnych, a w szczególności nadały priorytet tym usługom, które są istotne dla przeciwdziałania ubóstwu i bezdomności młodzieży, oraz tym usługom, które zapewniają wszystkim młodym ludziom dostęp do godnych warunków życia i przystępnych cenowo mieszkań, edukacji, zajęć rekreacyjnych i opieki zdrowotnej.
- 30. Zapewniały dostępne usługi informacyjne, w tym usługi doradcze, oraz przyjazne dla młodzieży informacje i komunikację, aby zagwarantować, że wszyscy młodzi ludzie znają przysługujące im prawa i możliwości oraz mogą z nich korzystać, są w stanie eksplorować szanse i przewidywać potencjalne ścieżki życiowe. Należy zapewnić osobom młodym o mniejszych szansach wystarczające wsparcie, aby umożliwić im skuteczny dostęp do przysługujących im praw i skuteczne korzystanie z nich.
- 31. Ułatwiały dostęp wszystkim młodym ludzi do przestrzeni i usług cyfrowych, w tym zarówno dostęp materialny – m.in. w postaci łączności internetowej i, w stosownych przypadkach, urządzeń – jak i nabywanie kompetencji cyfrowych oraz umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, tak by byli w stanie sprostać wyzwaniom stwarzanym przez przestrzenie internetowe i korzystać z oferowanych przez nie możliwości.
- 32. Przy włączaniu problematyki młodzieży do głównego nurtu promowały i wspierały międzysektorowe partnerstwa i inicjatywy, w szczególności między organizatorami pracy z młodzieżą, instytucjami kształcenia i szkolenia, w stosownych przypadkach, służbami społecznymi i służbami zatrudnienia, systemami ochrony socjalnej i zabezpieczenia społecznego oraz partnerami społecznymi, pomagające wszystkim młodym ludziom w rozwoju, w szczególności poprzez promowanie wspólnych dyskursów przyczyniających się do uwzględniania wymiaru „perspektywy włączania młodzieży” w pracach różnych interesariuszy.
- 33. Ułatwiały zrównoważoną mobilność młodych ludzi, w tym osób mieszkających na obszarach wiejskich, oddalonych, peryferyjnych, słabiej rozwiniętych i w regionach najbardziej oddalonych, poprzez usuwanie barier w mobilności, takich jak problemy związane z transportem publicznym.

⁽¹⁵⁾ „Intersekcjonalność” można określić jako narzędzie analityczne służące do badania, zrozumienia i reagowania w odniesieniu do sposobów, w jaki cechy osobowe i tożsamości łączą się ze sobą, oraz tego, jak to łączenie się może powodować doświadczanie dyskryminacji w sposób zindywidualizowany. Zob. również przypis 16 do dokumentu „Unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów na lata 2020–2030”.

34. Rozpoznały i stymulowały zdolność młodych ludzi do krytycznego myślenia i uznawały różne formy zaangażowania młodych ludzi jako inicjatorów zmian, z myślą o osiągnięciu bardziej spójnych społeczeństw, w szczególności poprzez umożliwienie, wspieranie i wzmacnianie pozycji młodych ludzi w zakresie stawania się pozytywnym wzorcem do naśladowania w odniesieniu do uczestnictwa w społeczeństwie i zaangażowania w procesy decyzyjne, np. za pośrednictwem rad młodzieżowych, organizacji młodzieżowych, inicjatyw młodzieżowych, projektów na rzecz uczestnictwa lub projektów solidarnościowych.
35. Tworzyły nowe i chroniły istniejące bezpieczne, przyjazne i dostępne przestrzenie i usługi emancypacyjne, zarówno fizyczne jak i wirtualne, wolne od presji społecznej i presji na osiąganie wyników oraz od wartościujących ocen, umożliwiając wszystkim młodym ludziom spotykanie i tworzenie więzi.
36. Wzmocniły rolę młodych ludzi, w szczególności osób młodych o mniejszych szansach, w tworzeniu, rozwijaniu, projektowaniu, budowaniu, kształtowaniu i dostosowywaniu przestrzeni, które ich dotyczą, w tym przestrzeni publicznej.
37. Usunęły pozostałe bariery, zwłaszcza dla osób młodych o mniejszych szansach, tak by umożliwić zaangażowanie się w pracę z młodzieżą, poprzez aktywne docieranie do tych osób, oferowanie dodatkowego wsparcia, dostosowanie działań do różnych potrzeb tych osób oraz dążenie do współpracy z odpowiednimi interesariuszami z innych dziedzin, którzy pracują z osobami młodymi o mniejszych szansach, oraz do współpracy z reprezentującymi te osoby organizacjami.
38. Zachęcały do podejmowania i wspierania inicjatyw ułatwiających młodym ludziom, zwłaszcza osobom młodym o mniejszych szansach, podejmowanie pracy z młodzieżą i odgrywanie w niej aktywnej roli.
39. Promowały różne rodzaje trwałego wsparcia pracy z młodzieżą ukierunkowanego na pracę z osobami młodymi o mniejszych szansach, na przykład w postaci odpowiedniego krótko- i długoterminowego finansowania, zasobów i infrastruktury, aby tworzyć warunki, które sprzyjają włączającej i owocnej wysokiej jakości pracy z młodzieżą.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY PRZESTRZEGAJĄC ZASADY POMOCNICZOŚCI, W SWOICH OBSZARACH KOMPETENCJI I NA ODPOWIEDNICH SZCZEBLACH:

40. W dalszym ciągu promowały perspektywę włączania młodzieży w odpowiednich politykach, na przykład poprzez ustanowienie, włączenie lub kontynuację mechanizmów oceny wpływu uregulowań na młodzież, których celem jest lepsze zrozumienie barier i wyzwań stojących przed młodymi ludźmi i, w stosownych przypadkach, ich usunięcie. Może to pomóc lepiej włączać problematykę młodzieżową do wszystkich obszarów polityki i może obejmować ewentualne stosowanie unijnego testu lub unijnej oceny wpływu na młodzież.
41. Wspierały decydentów na wszystkich szczeblach i we wszystkich sektorach poprzez dostarczanie odpowiednich informacji i wiedzy na temat dobrych praktyk w zakresie włączających społeczeństw, włączającej i otwartej na różnorodność pracy z młodzieżą, włączających emancypacyjnych przestrzeni dla młodych ludzi i w zakresie współtworzenia w celu, w stosownych przypadkach, propagowania przekrojowej perspektywy włączania młodzieży we wszystkich odpowiednich obszarach polityki.
42. Wzmocniły dialog i synergię między organizacjami młodzieżowymi, pracą z młodzieżą, polityką młodzieżową i badaniami nad młodzieżą oraz promowały koordynację między szczeblem lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, tak by ułatwić współpracę, budowanie zdolności, wzajemne uczenie się, tworzenie sieci kontaktów i wymianę w odniesieniu do:
 - pracy z osobami młodymi o mniejszych szansach;
 - tworzenia bezpiecznych, włączających i emancypacyjnych przestrzeni dla młodych ludzi (we wszystkich wymiarach);
 - wzmacniania pozycji i podnoszenia kwalifikacji młodych ludzi poprzez pomaganie im w byciu rzecznikami i orędownikami włączenia i różnorodności w ich społecznościach;
 - tworzenia i promowania wspieranych i ułatwianych możliwości skierowanych do młodych ludzi, jeśli chodzi o doświadczanie wszelkiego rodzaju różnorodności i interakcje z nią;
 - wspierania i poszanowania młodych ludzi, zwłaszcza co się tyczy ich prawa do samostanowienia i uczestnictwa, w celu zwiększenia ich poczucia przynależności i poczucia, że są ważni. Są to warunki wstępne konieczne do poprawy zdrowia i dobrostanu psychicznego młodych ludzi.

43. Zajęły się problemami i uwarunkowaniami zdrowia psychicznego poprzez tworzenie środowisk wspierających dobrostan społeczno-ekonomiczny, fizyczny i psychiczny każdej młodej osoby, podejmowały wielosektorowe działania promujące zdrowie psychiczne młodych ludzi i zachęcające do poprawy równego i przystępnego cenowo dostępu do usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego, w szczególności poprzez wdrożenie konkluzji Rady w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej ⁽¹⁶⁾.
44. Określiły kompetencje, których potrzebują młodzi ludzie, osoby pracujące z młodzieżą odpłatnie i na zasadzie wolontariatu, a także inni edukatorzy, by mieć świadomość różnorodności, dyskryminacji krzyżowej, czynników wykluczenia, stereotypów, uprzedzeń, dyskryminacji i przywilejów w społeczeństwie, w tym w edukacji i na rynku pracy, oraz rozwijały możliwości i moduły uczenia się z myślą o pracy z młodzieżą, która to praca jest wrażliwa na różnorodność i dyskryminację oraz sprzyja włączeniu społecznemu, w celu ułatwienia doświadczania wszelkiej różnorodności i interakcji z nią oraz w celu tworzenia bezpiecznych, emancypacyjnych i włączających przestrzeni, zarówno fizycznych jak i wirtualnych.
45. Podkreślały rolę pracy z młodzieżą jako siły napędowej włączenia, która sprzyja tworzeniu więzi między różnymi grupami młodych ludzi i między różnymi sektorami, poprzez stymulowanie, wspieranie, budowanie i ochronę wiedzy na temat różnorodności w pracy z młodzieżą i różnorodności jej uczestników oraz eksponowanie tej różnorodności, z uwzględnieniem faktu, że młodzi ludzie nie stanowią jednorodnej grupy i w związku z tym mają wiele tożsamości, różnorakie potrzeby, zasoby, pochodzą z różnych środowisk oraz mają zróżnicowane sytuacje życiowe i interesy.
46. W dalszym ciągu wspierały badania dotyczące wykluczenia społecznego oraz analizowanie, monitorowanie i gromadzenie zdezagregowanych danych na ten temat. Podkreślały wpływ, jaki wykluczenie ma na młodych ludzi, i zwracały uwagę na ewentualne środki na rzecz włączenia na potrzeby pracy z młodzieżą. Wspierały tworzenie włączających społeczeństw i przestrzeni oraz zapewniały, by uzyskiwane rezultaty były łatwe do zrozumienia i dostępne. W tym kontekście należy w jak największym stopniu wykorzystywać istniejące programy i inicjatywy badawcze, takie jak „Horyzont Europa” i sieć RAY.
47. Zapewniły prawdziwy dialog między młodymi ludźmi a decydentami w Europie jako podstawę zaangażowania Unii Europejskiej na rzecz młodych Europejczyków poprzez wprowadzenie środków służących do monitorowania działań następczych unijnego dialogu młodzieżowego i do oceny wyników tego dialogu oraz do przekazywania młodym ludziom informacji zwrotnych na temat tych działań.

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY ZGODNIE Z ZASADĄ POMOCNICZOŚCI:

48. W dalszym ciągu mobilizowała programy UE dotyczące spójności, odporności i wartości w celu wzmocnienia włączenia społecznego i spójności społecznej, poprzez zapewnienie przekrojowego wymiaru włączenia młodych ludzi we wszystkie programy UE, oraz by w dalszym ciągu podkreślała, że młodzi ludzie są pozytywnymi podmiotami kształtującymi zmianę, jeśli chodzi o włączenie, różnorodność i spójne społeczeństwa, ukierunkowując te programy UE na wspieranie napędzanych przez młodzież włączających działań i inicjatyw.
49. Wspierała rozwój projektów dotyczących włączenia i projektów włączających, które aktywnie angażują osoby młode o mniejszych szansach, oraz wzmacniała mobilność tych osób poprzez różne unijne programy, inicjatywy i, w miarę możliwości, korzystając z zasobów w sposób zrównoważony, w tym poprzez kluczowe programy na rzecz młodzieży, takie jak Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, oraz ich kontynuację.
50. Nadal podejmowała wysiłki na rzecz uczynienia programów UE na rzecz młodzieży bardziej włączającymi i otwartymi na różnorodność, w szczególności poprzez wykorzystanie działań dostosowanych do potrzeb osób młodych o mniejszych szansach oraz do organizacji je reprezentujących lub pracujących z nimi, zwłaszcza pod względem dostępności społeczno-ekonomicznej, okresu działania, spersonalizowanego i dostosowanego wsparcia oraz wymogów administracyjnych i sprawozdawczych.
51. Dalej zwiększała dostęp wszystkich młodych ludzi do unijnych programów na rzecz młodzieży, takich jak Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, poprzez:
 - zapewnienie dostępnych, przyjaznych dla młodzieży informacji i komunikacji w łatwym języku na temat możliwości, włączających środków i usług wsparcia w ramach tych programów, na przykład za pośrednictwem Europejskiego Portalu Młodzieżowego, oraz poprzez szersze upowszechnienie istniejących informacji, takich jak środki określone w wytycznych dotyczących wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności;

⁽¹⁶⁾ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej (C/2023/1337).

- uproszczenie i dostosowanie przepisów i procedur, w tym poprzez współprojektowanie realizowane wraz z beneficjentami programów;
 - ocenę możliwości wdrożenia „pieczęci doskonałości” Europejskiego Korpusu Solidarności⁽¹⁷⁾ z myślą o zwiększeniu spójności społecznej poprzez napędzane przez młodzież działania solidarnościowe.
52. Wspierała perspektywę włączania młodzieży i uwzględniała ją w programach i inicjatywach UE służących spójności, odporności i wartościom, w tym w inicjatywie nowego europejskiego Bauhausu i jej kontynuacji, a także by sprzyjała synergii między nimi i by w ten sposób czyniła postępy w działaniach na rzecz eksperymentowania z inicjatywami ukierunkowanymi na tworzenie włączających, bezpiecznych i emancypacyjnych przestrzeni dla młodych ludzi, które to przestrzenie przyczyniają się do urzeczywistniania spójnych społeczeństw, oraz na rzecz opracowywania i wspierania takich inicjatyw.
53. Zapewniła dalsze zachęty do tworzenia większej liczby przestrzeni do konstruktywnego uczestnictwa za pośrednictwem unijnego dialogu młodzieżowego. Można to osiągnąć poprzez wspieranie krajowych grup roboczych w wymianie najlepszych praktyk w zakresie działań informacyjnych i współpracy z osobami młodymi o mniejszych szansach, a także poprzez podnoszenie świadomości na temat unijnego dialogu młodzieżowego we wszystkich sektorach oraz we wszystkich politykach i programach UE. W szczególności można to osiągnąć poprzez specjalne działania na rzecz włączenia i uczestnictwa młodzieży w ramach odpowiednich inicjatyw i programów UE, co oznaczałoby dalsze wsparcie podejścia dwutorowego przewidzianego w strategii UE na rzecz młodzieży oraz ambicji dotyczącej włączania problematyki młodzieżowej do różnych obszarów polityki.
54. Zachęcała do wzmocnionej współpracy między koordynatorem UE ds. młodzieży a koordynatorem Komisji Europejskiej ds. praw dziecka, a także z innymi właściwymi koordynatorami Komisji Europejskiej zaangażowanymi we wspieranie włączenia i zwalczanie dyskryminacji, na przykład poprzez stymulowanie wymian, częstej komunikacji i współdziałania.
55. Stymulowała synergię między unijnym dialogiem młodzieżowym, Europejskim Portalem Młodzieżowym i unijną platformą uczestnictwa dzieci.
56. Zachęcała do realizacji tych zachęt w ramach wyżej wymienionych strategii UE za pomocą podejścia dwutorowego przewidzianego w strategii UE na rzecz młodzieży⁽¹⁸⁾.

ZACHĘCAJĄ PRZEDSTAWICIELI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROBLEMATYKĄ MŁODZIEŻOWĄ, BY

57. W dalszym ciągu usuwali bariery strukturalne i zajmowali się wyzwaniem, z jakimi borykają się młodzi ludzie, zwłaszcza osoby młode o mniejszych szansach. Bronili w związku z tym praw młodych ludzi, uczestniczyli w odpowiednich procesach decyzyjnych i budowali mosty między decydentami a młodymi ludźmi w całej ich różnorodności.
58. Nadal tworzyli, promowali i eksponowali wspierane bezpieczne i emancypacyjne przestrzenie, zarówno fizyczne jak i wirtualne, aby pomóc młodym ludziom w doświadczaniu wszelkiego rodzaju różnorodności i uczeniu się interakcji z nią, a także nadal wyposażali w niezbędną do tego celu wiedzę i kompetencje osoby pracujące z młodzieżą, edukatorów i inne osoby, np. w służbach socjalnych i służbach zatrudnienia, lub osoby pracujące z młodymi ludźmi, zwłaszcza z osobami o mniejszych szansach.
59. W większym stopniu eksponowali pracę z młodzieżą i ją dostrzegali, poprzez zdecydowane działania i uczestnictwo we współtworzeniu pozytywnych dyskursów skierowanych do młodych ludzi, zwłaszcza tych o mniejszych szansach.

⁽¹⁷⁾ Art. 29 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/888 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego program „Europejski Korpus Solidarności” i uchylającego rozporządzenia (UE) 2018/1475 i (UE) nr 375/2014 (Dz.U. L 202 z 8.6.2021, s. 32–54).

⁽¹⁸⁾ „Podejście dwutorowe: polityki, których celem jest ułatwienie życia młodym ludziom, nigdy nie mogą ograniczać się wyłącznie do sektora młodzieży. Wciąż niezbędne jest zatem podejście dwutorowe uzgodnione w poprzednich ramach współpracy (2010–2018), ponieważ służy zajęciu się kwestiami mającymi znaczenie dla młodzieży z jednej strony poprzez włączanie odnośnych inicjatyw do innych obszarów polityki, a z drugiej – poprzez specjalne inicjatywy w sektorze młodzieży”. (Rezolucja Rady w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (2018/C 456/01 s. 3)).

60. Ułatwiali, promowali i wspierali mobilną pracę z młodzieżą, tak by docierać do młodych ludzi, którzy nie mają dostępu do innych form pracy z młodzieżą.
 61. Wymieniali informacje i dobre praktyki, prowadzili współpracę i tworzyli sieci kontaktów na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, by czynić postępy w tworzeniu włączających społeczeństw – dla młodych ludzi i wraz z nimi.
-

ZAŁĄCZNIK I

Tło polityczne

Przyjmując niniejsze konkluzje, Rada i przedstawiciele rządów państw członkowskich zebrani w Radzie, uwzględnili następujące dokumenty:

- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022) (COM/2024/1 final)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego młodych ludzi w Unii Europejskiej (C/2023/1337)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania włączania problematyki młodzieżowej w główne polityczne procesy decyzyjne w Unii Europejskiej (C/2023/1342)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego (COM/2023/298 final)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie społecznego wymiaru zrównoważonej Europy dla młodzieży (2023/C 185/06)
- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/936 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie Europejskiego Roku Umiejętności (Tekst mający znaczenie dla EOG) (PE/12/2023/REV/1)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania wymiaru międzypokoleniowego w obszarze młodzieży w celu wspierania dialogu i spójności społecznej (2022/C 495/03)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Cyfrowa dekada dla dzieci i młodzieży: nowa europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+)” (COM/2022/212 final)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie pt. Zachęcanie młodych ludzi jako podmiotów kształtujących zmianę do zaangażowania na rzecz ochrony środowiska (2022/C 159/07)
- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022) (Tekst mający znaczenie dla EOG) (PE/81/2021/REV/1)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego” (COM/2021/615 final)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ochrony i tworzenia dla młodych ludzi przestrzeni obywatelskich, które ułatwiają merytoryczne uczestnictwo młodzieży (2021/C 501 I/04)
- Zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci (ST/9106/2021/INIT)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie wzmocnienia zarządzania wielopoziomowego przy promowaniu uczestnictwa młodych ludzi w procesach decyzyjnych (2021/C 241/03)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia UE na rzecz praw dziecka” (COM/2021/142 final)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych” (COM/2021/102 final)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” (COM/2021/101 final)

- Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Strategia na rzecz wzmocnienia stosowania Karty praw podstawowych w UE (COM/2020/711 final)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025” (COM/2020/698 final)
- Zalecenie Rady z dnia 30 października 2020 r. w sprawie pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży oraz zastępujące zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży (2020/C 372/01)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Unia równości: ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów” (COM/2020/620 final)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Unia równości: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025” (COM/2020/565 final)
- Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 (JOIN/2020/5 final)
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM/2020/152 final)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie pt. „Cyfrowa praca z młodzieżą” (2019/C 414/02)
- Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (2018/C 456/01)
- Międzyinstytucjonalna proklamacja Europejskiego filaru praw socjalnych (2017/C 428/09)
- Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie przeglądu usystematyzowanego dialogu, obejmującego włączenie społeczne młodzieży (2014/C 183/01)
- Konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie promowania przedsiębiorczości młodzieży z myślą o włączeniu społecznym młodych ludzi (2014/C 183/04)
- Konkluzje Rady w sprawie większego włączenia społecznego młodzieży niepracującej, niekształcącej się ani nieszkolącej (2014/C 30/03)
- Konkluzje Rady w sprawie wpływu dobrej jakościowo pracy z młodzieżą na rozwój, dobrostan i włączenie społeczne młodych ludzi (2013/C 168/03)
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie zaangażowania i włączenia społecznego młodzieży, zwłaszcza młodzieży ze środowisk migracyjnych (2012/C 393/05)
- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (2012/C 326/02)
- Rezolucja Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018) (2009/C 311/01).

ZAŁĄCZNIK II

Do celów niniejszych konkluzji Rady:

- „Podejście otwarte na różnorodność” oznacza uznawanie i poszanowanie indywidualnych różnic między młodymi ludźmi, a jednocześnie refleksję nad uprzedzeniami, dyskryminacją i czynnikami wykluczenia z myślą o przewyższeniu postaw i praktyk, w wyniku których młodzi nie czują się mile widziani i nie uczestniczą w skierowanych do nich środkach i działaniach. Służy ono ponownemu przemyśleniu i rozwinięciu struktur, postaw i praktyk, otwartych na wspomniane kwestie, otwartych na różnorodność, a tym samym sprzyjających włączeniu od samego początku⁽¹⁾.
- „Przestrzenie emancypacyjne” oznaczają przestrzenie pozwalające młodym ludziom być sobą, eksperymentować i próbować nowych rzeczy oraz dopuszczające niepowodzenia, które uznawane są za część procesu uczenia się i integracji społecznej⁽²⁾, a w konsekwencji przyczyniające się do autonomii oraz zdrowia i dobrostanu psychicznego młodych ludzi. Młodzi ludzie potrzebują przestrzeni, w których mogą być sobą i odpowiednio rozwijać swój potencjał. Konkretnie grupy, w stosownych przypadkach, potrzebują własnych, bezpiecznych i wzmacniających przestrzeni, pomagających im stać się aktywnymi członkami społeczeństwa, w którym młodzi ludzie z różnych środowisk spotykają się, wchodzą w interakcję i tworzą więzi.
- „Podejście interseksjonalne” oznacza podejście uwzględniające to, jak cechy osobowe i tożsamości łączą się ze sobą, oraz to, jak to łączenie się może powodować doświadczanie dyskryminacji w sposób zindywidualizowany. Uwzględnia się przy tym fakt, że każda osoba należy do różnych i krzyżujących się grup społecznych, w związku z czym może doświadczać różnych i często nakładających się na siebie rodzajów dyskryminacji, wykluczenia lub, przeciwnie, przywilejów.
- „Osoby młode o mniejszych szansach” oznaczają osoby młode, które z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na ich pochodzenie ze środowiska migracyjnego lub z powodów takich jak niepełnosprawność lub trudności w nauce lub z innych powodów, w tym z powodów mogących prowadzić do dyskryminacji wymienionych w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, napotykać na przeszkody uniemożliwiające im równy dostęp do szans, uczestnictwa w społeczeństwie lub korzystanie z przysługujących im praw obywatelskich lub są narażone na ryzyko napotkania takich przeszkód⁽³⁾.
- „Rady młodzieżowe” oznaczają organy kierowane przez młodzież, działające na szczeblu krajowym lub regionalnym, albo na szczeblu lokalnym lub gminnym (zwane również lokalnymi radami młodzieżowymi). Rady te, działające niezależnie od rządów, są tworzone jako organizacje pozarządowe lub na mocy aktów ustawodawczych. Ich działania obejmują m.in. rzecznictwo dotyczące kwestii będących przedmiotem troski młodych ludzi, wydawanie zaleceń lub opinii dla decydentów, przekazywanie wiedzy fachowej do celów tworzenia polityki (młodzieżowej), ochronę i propagowanie wartości demokratycznych oraz wspieranie demokratycznego uczestnictwa młodych ludzi⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ SALTO-YOUTH – centrum zasobów w zakresie włączenia i różnorodności: Embracing Diversity. A guide to diversity management for organisations active in intercultural youth work [Akceptowanie różnorodności. Przewodnik po zarządzaniu różnorodnością w organizacjach zajmujących się międzykulturową pracą z młodzieżą], 2021.

⁽²⁾ Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania nowych podejść w pracy z młodzieżą w celu odkrywania i rozwijania potencjału młodych ludzi (2016/C 467/03).

⁽³⁾ Definicja osób młodych o mniejszych szansach jest zgodna z definicją w art. 2 ust. 4 rozporządzenia 2021/888.

⁽⁴⁾ Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich CM/Rec(2006)1 w sprawie roli krajowych rad młodzieżowych w rozwijaniu polityki młodzieżowej.

ZAŁĄCZNIK III

WYNIKI KONFERENCJI UE NA TEMAT MŁODZIEŻY W GANDAWIE (MARZEC 2024 R.)

W 10. cyklu unijnego dialogu młodzieżowego pod przewodnictwem trzech prezydencji – hiszpańskiej, belgijskiej i węgierskiej, nacisk tematyczny położony jest na europejski cel młodzieżowy nr 3 dotyczący włączających społeczeństw, zmierzający do umożliwienia i zapewnienia włączenia społecznego wszystkich młodych ludzi; cykl ten odbywa się pod hasłem „MŁODZIEŻ JEST POTRZEBNA”.

W ramach tych wysiłków prezydencja belgijska zorganizowała w dniach 2–5 marca 2024 r. w Gandawie Konferencję UE na temat młodzieży. Podczas konferencji dziesięć grup roboczych omówiło następujące sześć tematów związanych z włączającymi społeczeństwami: 1) bariery strukturalne, 2) rola informacji, 3) zdrowie i dobrostan psychiczny, 4) formalne, 5) pozaformalne i nieformalne włączające środowiska uczenia się oraz 6) sprzeciw wobec dyskryminujących postaw i kultur.

Konferencja miała na celu stworzenie solidnych podstaw dla działań politycznych, a wyniki dyskusji miały służyć ukierunkowaniu dalszego rozwoju polityki. Rezultat konferencji to m.in. 6 zaleceń i 34 środki wykonawcze:

Zalecenia: w wyniku dyskusji przeprowadzonych w toku konferencji przez grupy robocze sformułowano 6 zaleceń dotyczących 6 tematów związanych z włączającymi społeczeństwami. Specjalny zespół redakcyjny, obejmujący przedstawiciela młodzieży z belgijskich krajowych rad młodzieżowych, przedstawiciela Europejskiego Forum Młodzieży, naukowców zaangażowanych w analizę wyników procesu konsultacji, eksperta z SALTO Włączenie i Różnorodność oraz przedstawiciela prezydencji zredagował i dopracował te zalecenia na podstawie wkładów i informacji zwrotnych od uczestników konferencji, przy wykorzystaniu wiedzy fachowej delegatów ministerialnych. Wspomniane zalecenia znajdują się w pkt 26 niniejszych konkluzji Rady.

Możliwe środki wykonawcze: bezpośrednio na podstawie dyskusji przeprowadzonych przez grupy robocze konferencji zaproponowano, przy wykorzystaniu wiedzy fachowej delegatów ministerialnych, 34 możliwe środki wykonawcze. Środki te mają na celu przełożenie pomysłów młodzieży, przedstawionych we wspomnianych 6 zaleceniach, na konkretne działania, z poszanowaniem zasady pomocniczości, odpowiednich obszarów kompetencji, odpowiednich szczebli i zaangażowanych podmiotów. W odniesieniu do każdego środka wskazano szczebel polityczny, na którym dany środek mógłby być realizowany.

Europejski cel młodzieżowy nr 3 dotyczący włączających społeczeństw – możliwe środki wykonawcze

1. ZMIANA SYSTEMU: BARIERY STRUKTURALNE UTRUDNIAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

<p>1.1 Badanie dotyczące sposobów zwiększenia mobilności młodych ludzi w regionach przygranicznych</p> <p>Komisja Europejska powinna przeprowadzić badanie dotyczące transgranicznego transportu na obszarach wiejskich oraz środków, które należy podjąć w celu ułatwienia współpracy w transporcie regionalnym. Szczególny nacisk należy położyć na efekt stworzenia większej spójności między systemami cenowymi przejazdów transgranicznych, tak aby skupić się na osobach młodych o mniejszych szansach.</p> <p>Należy stworzyć zestaw odpowiednich środków.</p> <p>Powinno to prowadzić do obniżenia cen i stworzenia bardziej przystępnego cenowo systemu biletowego dla konsumentów.</p>	<p>SZCZEBEL: regionalny, UE</p>
<p>1.2 Niezależna młodzież: dotacje na mieszkalnictwo dla młodzieży</p> <p>Środek ten jest skierowany do wszystkich młodych ludzi w wieku od 16 do 30 lat, w tym studentów, młodzieży zatrudnionej, młodzieży NEET itp., i polega na zapewnieniu im dotacji mieszkaniowych w zależności od ich sytuacji społeczno-ekonomicznej i statusu społeczno-ekonomicznego. Realizacja tego środka ma zapewniać równe i sprawiedliwe dotacje.</p> <p>Powinno to prowadzić do niezależności i dobrostanu młodych ludzi we wszystkich aspektach uczestnictwa w życiu społecznym.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>

<p>1.3 Upodmiotowienie cyfrowe europejskiej młodzieży na obszarach wiejskich i najbardziej oddalonych</p> <p>Komisja Europejska powinna zachęcać państwa członkowskie do zapewnienia równego dostępu cyfrowego młodym ludziom w całej Europie. Obejmuje to ustanowienie powszechnej dostępności Wi-Fi na obszarach wiejskich i zapewnienie dostępu do laptopów w społecznościach, których potrzeby nie są dostatecznie uwzględniane. Traktując priorytetowo włączenie cyfrowe, wzmacniamy pozycję młodych ludzi, dając im narzędzia potrzebne do pracy zdalnej, rozwijania umiejętności i dostępu do usług cyfrowych.</p> <p>Powinno to prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie i do lepszego dostępu do informacji.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>1.4 Bezpłatny transport publiczny dla wszystkich młodych ludzi</p> <p>Zapewnienie bezpłatnego transportu publicznego wszystkim młodym ludziom w celu poprawy dostępu do szkół, miejsc pracy i możliwości społecznych oraz w celu umożliwienia obszarom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji rozwijania się wokół głównych węzłów transportu publicznego. Inicjatywa ta stanowi potwierdzenie, że UE dostrzega problemy młodzieży i dąży do ich skutecznego rozwiązywania.</p> <p>Powinno to doprowadzić do trwałego, zmniejszenia nierówności w sposób przekrojowy.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>
<p>1.5 <i>Podatek od pustostanów</i> jako środek finansowy sprzyjający mieszkalnictwu socjalnemu dla młodzieży</p> <p>Mieszkania niezamieszkałe przez ponad dwa lata (zajmowane krócej niż jeden miesiąc w roku) kwalifikują się do objęcia <i>podatkiem od pustostanów</i>. Gromadzenie środków za pośrednictwem tego podatku ma służyć zachęceniu właścicieli wynajmujących lokale mieszkalne do udostępniania swoich zasobów mieszkaniowych na rynku mieszkań socjalnych, w szczególności osobom młodym o mniejszych szansach.</p> <p>Powinno to doprowadzić do zaangażowania właścicieli w programy mieszkaniowe dla młodzieży i zwiększyć możliwości dostępne młodym ludziom.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>
<p>1.6 Doskonałe standardy wiedzy finansowej dla wszystkich młodych ludzi w UE</p> <p>Solidne zrozumienie kwestii finansowych (wiedza finansowa) wzmacnia pozycję młodych ludzi i daje im pewność siebie w obliczu życiowych wyzwań i w dążeniu do osiągnięcia długoterminowych celów. Konieczne jest zintegrowane podejście do wdrożenia kompleksowego programu wiedzy finansowej poprzez zaangażowanie szerokiego grona interesariuszy, takich jak szkoły, przedsiębiorstwa, banki i organizacje nienastawione na zysk.</p> <p>Powinno to prowadzić do wzmocnienia pozycji młodzieży oraz do zwiększenia wiedzy finansowej i usprawnienia planowania całożyciowego wśród młodych ludzi.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>
<p>2. ZDROWIE I DOBROSTAN PSYCHICZNY</p>	
<p>2.1 Dostęp do psychologa w każdej szkole</p> <p>Państwa członkowskie i kraje kandydujące powinny zapewnić dostępność psychologów na wszystkich etapach edukacji formalnej. Przewidzenie obecności psychologów w szkołach może zwiększyć dostęp do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego i może pomóc w zminimalizowaniu stygmatyzacji na wczesnym etapie. Zasadnicze znaczenie ma aktywna współpraca z całą społecznością szkolną w zakresie profilaktyki. Psychologowie ci, niezależni od kadry dydaktycznej, powinni być uprawnieni do zalecania zapewniania uczniom i studentom dalszego profesjonalnego wsparcia bez konieczności uzyskania zgody rodziców.</p> <p>Powinno to prowadzić do łatwiejszego dostępu do psychologów i zapobiegania problemom ze zdrowiem psychicznym.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>

<p>2.2 Uwzględnienie różnorodności grup badawczych w kryteriach dotyczących finansowania badań w dziedzinie zdrowia</p> <p>Komisja Europejska powinna włączyć różnorodność grup do kryteriów przyznawania środków finansowych na badania w dziedzinie medycyny. Jak wynika z badań przeprowadzonych przez McKinsey & Company <i>Closing the data gaps in women's health</i> [Uzupełnienie luki w danych o zdrowiu kobiet], w badaniach medycznych obserwuje się tendencyjność związaną z płcią. Prowadzi to do wykluczenia większej części populacji ze skutecznie funkcjonującej opieki zdrowotnej. Problem ten dotyka w szczególności młode kobiety, ponieważ mają one mniejsze szanse na otrzymanie diagnozy.</p> <p>Powinno to prowadzić do obniżenia wskaźnika umieralności i do równych systemów opieki zdrowotnej dla młodych ludzi.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>2.3 Wspieranie edukacji i inicjatyw na rzecz dobrostanu psychicznego młodych ludzi</p> <p>Komisja Europejska i państwa członkowskie, opierając się na strategii w zakresie zdrowia psychicznego z 2023 r., powinny wspierać programy zwiększające wśród młodych ludzi świadomość na temat dobrostanu i zdrowia psychicznego poprzez kształcenie pozaformalne, wymianę dobrych praktyk i informacje oparte na badaniach naukowych. Należy udostępniać, promować i popularyzować istniejące metody i programy za pośrednictwem różnych platform w państwach członkowskich. Zachęca się również kraje kandydujące do UE do realizacji tego środka.</p> <p>Powinno to prowadzić do zwiększenia zdolności interesariuszy i wzmocnienia odporności psychicznej młodych ludzi.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>2.4 Uwzględnienie zdrowia, jako przesłanki dyskryminacji, w prawodawstwie</p> <p>Państwa członkowskie powinny włączyć zdrowie do wykazu przesłanek dyskryminacji (przy czym zdrowie odnosi się do problemów zdrowia psychicznego i fizycznego) w celu ochrony jednostek przed dyskryminacją, na przykład w miejscu pracy i w edukacji. Ramy prawne powinny chronić wszystkich obywateli mających problemy ze zdrowiem, w tym uczniów i studentów oraz osoby pracujące, oraz zapewniać im zasoby niezbędne do tego, by mogli w równym stopniu rozwijać się w swoim otoczeniu.</p> <p>Powinno to prowadzić do równego dostępu do edukacji i pracy dla wszystkich.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>2.5 Program szkoleniowy w zakresie dobrostanu psychicznego dla edukatorów i osób pracujących z młodzieżą</p> <p>Edukatorzy i osoby pracujące z młodzieżą powinni uczestniczyć w obowiązkowych, zarówno wstępnych jak i ustawicznych, szkoleniach w zakresie empatii i umiejętności życiowych, aby móc prowadzić skuteczną komunikację, zapewniać wsparcie w zakresie dobrostanu psychicznego i inspirować młodych ludzi do podnoszenia świadomości, w sposób dostosowany do ich potrzeb. Ponadto właściwe organy powinny stale aktualizować materiały, korzystając z istniejących narzędzi i programów UE. Właściwe organy powinny w tym celu zapewnić odpowiednie finansowanie. Zachęca się również kraje kandydujące do UE do wdrożenia tego środka.</p> <p>Powinno to doprowadzić do sytuacji, w której młodzi ludzie mają dostęp do kadry, która jest przeszkolona w dziedzinie wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>3. WŁĄCZAJĄCE ŚRODOWISKA UCZENIA SIĘ – EDUKACJA FORMALNA & SZKOŁY</p>	
<p>3.1 Włączenie kształcenia pozaformalnego realizowanego przez organizacje pozarządowe do formalnej edukacji obywatelskiej</p> <p>Zachęcanie szkół do angażowania organizacji pozarządowych kierowanych przez młodzież, we współpracy z osobami pracującymi z młodzieżą, we wdrażanie programu edukacji obywatelskiej z zastosowaniem metod pozaformalnych. Inicjatywę tę powinny wesprzeć instytucje UE. Kurs powinien opierać się na krajowym programie nauczania i być przygotowany wspólnie z nauczycielami i z osobami pracującymi z młodzieżą. Lekcje prowadzone przez organizacje pozarządowe, którymi kieruje młodzież – poprzez zapewnienie praktycznego doświadczenia w zakresie wzajemnego uczenia się – pozwolą młodym ludziom na zdobycie wiedzy o społeczeństwie obywatelskim, dadzą im więcej możliwości angażowania się i zwiększą ich włączenie społeczne.</p> <p>Powinno to prowadzić do zapewnienia możliwości angażowania się i zdobywania praktycznych umiejętności w drodze edukacji obywatelskiej.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, krajowy, UE</p>

<p>3.2 Ustanowienie ram prawnych dla ogólnokrajowych i włączających regionalnych organów przedstawicielskich studentów</p> <p>Państwa członkowskie powinny wdrożyć te ramy prawne w celu zdefiniowania samorządności studentów, promowania zaangażowania obywatelskiego i wprowadzenia pewnych uprawnień do obradowania w ramach sprawowania rządów, pozwalając, aby studenci stali się znaczącymi interesariuszami w procesach decyzyjnych na wszystkich szczeblach. Struktury te muszą priorytetowo traktować intersekcjonalność w swoich działaniach i w całej swojej strukturze oraz zapewniać obecność osób odpowiedzialnych za kwestie włączenia i różnorodności. Ramy prawne muszą gwarantować studentom swobodę mówienia o kwestiach będących przedmiotem ich troski i możliwość przekazywania informacji zwrotnych.</p> <p>Powinno to prowadzić do wzmocnienia reprezentacji studentów, ich samorządności i uczestnictwa, a także zaufania demokratycznego.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, regionalny, krajowy</p>
<p>3.3 Wzmocnienie praktyk antydyskryminacyjnych w kształceniu i szkoleniu zawodowym (VET)</p> <p>Należy stworzyć systemy wsparcia dla uczniów poszukujących praktyk zawodowych; należy im ułatwić przejście przez procedury rekrutacji do przygotowania zawodowego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wdrożenie prawnie wiążących polityk antydyskryminacyjnych, które należy uwzględnić w umowach między instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego a przedsiębiorstwami oferującymi przygotowanie zawodowe; — zobowiązanie pracodawców do rejestrowania uczniów zawodu do celów ubezpieczenia od odpowiedzialności w miejscu pracy; — anonimowe procedury składania wniosków przez uczniów ubiegających się o praktyki zawodowe zapewniające, by ich tożsamość (np. płeć, wiek, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność) nie była przyczyną dyskryminacji. <p>Powinno to prowadzić do zmniejszenia prawdopodobieństwa dyskryminacji w procedurze rekrutacyjnej i w praktykach zawodowych dla uczniów zawodu w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego.</p>	<p>SZCZEBEL: regionalny, krajowy, UE</p>
<p>3.4 Wspólne inicjatywy edukacyjne obejmujące uczniów z różnych środowisk</p> <p>Młodzi ludzie z różnych środowisk, w tym osoby o mniejszych szansach, powinni współpracować w kontekście pozaformalnym w zakresie wspólnych inicjatyw (np. współpraca między szkołami dla osób o szczególnych potrzebach a innymi szkołami). Szkoły powinny organizować wspólne działania ukierunkowane na ten sam cel, koncentrując się w tym procesie na rówieśniczym uczeniu się. Takie działania usuwają bariery utrudniające interakcje między młodymi ludźmi i są wzajemnie wzbogacającym doświadczeniem. Niezbędne jest finansowanie w celu zapewnienia wszystkim młodym ludziom równych szans na uczestnictwo.</p> <p>Powinno to prowadzić do wymiany doświadczeń oraz pozwalać zwiększać wzajemną wiedzę o sobie różnych grup młodzieżowych i zrozumienie między nimi.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, krajowy</p>
<p>3.5 Usprawnione finansowanie dla osób młodych o mniejszych szansach w zakresie edukacji</p> <p>Należy przeznaczyć specjalne finansowanie, aby ustanowić w instytucjach edukacyjnych programy wsparcia na wszystkich etapach edukacji dla osób uczących się, które doświadczają różnego rodzaju niekorzystnych sytuacji. Finansowanie to zostanie przeznaczone na dostosowane do potrzeb usługi wsparcia, w tym na dostarczanie technologii wspomagających i rozwój infrastruktury w celu zaspokojenia zróżnicowanych potrzeb tych osób w zakresie dostępu.</p> <p>Powinno to prowadzić do poprawy dostępu do edukacji osób uczących się doświadczających marginalizacji oraz umożliwić sukces edukacyjny tych osób.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, krajowy, UE</p>

<p>3.6 Szkolenie nauczycieli przez całe życie w zakresie włączenia społecznego</p> <p>Stworzenie w ramach programu Erasmus+ specjalnych, skierowanych do nauczycieli projektów polegających na szkoleniu instruktorów na temat włączenia i różnorodności, którzy to instruktorzy następnie dzielą się swoją wiedzą i umiejętnościami z partnerami w swoich szkołach. Opracowanie krajowych/regionalnych programów dla szkół w celu wymiany i oceny praktyk w zakresie włączenia i różnorodności. Powinno to umożliwić szkołom udoskonalenie ich podejścia do włączenia i różnorodności oraz ułatwienie stałej refleksji nad ich własnymi praktykami.</p> <p>To z kolei powinno prowadzić do lepszego zrozumienia kwestii włączenia przez nauczycieli i do nabycia odpowiednich umiejętności.</p>	<p>SZCZEBEL: regionalny, krajowy, UE</p>
<p>4. WŁĄCZAJĄCE ŚRODOWISKA UCZENIA SIĘ: KSZTAŁCENIE POZAFORMALNE I NIEFORMALNE ORAZ PRACA Z MŁODZIEŻĄ</p>	
<p>4.1 Promowanie sprofesjonalizowanej pracy z młodzieżą w całej Europie poprzez inwestycje strukturalne i szkolenia</p> <p>Dostrzeżenie roli uczenia się nieformalnego i pracy z młodzieżą w tworzeniu włączających przestrzeni. Promowanie badań naukowych opartych na dowodach, aby zwiększyć oddziaływanie pracy z młodzieżą. Finansowanie powinno mieć charakter trwały i strukturalny oraz zapewniać lepsze usługi dla młodzieży i szkolenia w zakresie włączenia. Wzmocnienie uznawania wiedzy fachowej osób pracujących z młodzieżą poprzez wspólne normy.</p> <p>Powinno to prowadzić do ochrony praw osób młodych ze środowisk defaworyzowanych.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy, UE</p>
<p>4.2 Dbanie o budowanie zdolności i stały dialog między osobami pracującymi z młodzieżą a innymi interesariuszami</p> <p>Środek ten ma być realizowany w trzech etapach: 1) etap konsultacji – osoby pracujące z młodzieżą oraz pozaformalni i nieformalni edukatorzy będą uczestniczyć w dialogu z decydentami w celu nakreślenia mapy potrzeb; 2) etap tworzenia planu działania – decydenci uzgadniają zestaw działań w ramach tematów określonych na poprzednim etapie, ukierunkowanych na konkretne cele; 3) etap wdrażania i oceny – wdrażanie środków i ocena ich wpływu.</p> <p>Powinno to prowadzić do zagwarantowania zaspokojenia potrzeb osób pracujących z młodzieżą i prowadzenia stałego dialogu.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>
<p>4.3 Zwiększenie dostępu do możliwości finansowania na szczeblu lokalnym</p> <p>Wprowadzenie lokalnych i uproszczonych ram finansowania kształcenia pozaformalnego i wzmocnienia pozycji młodzieży. Działania te powinny być finansowane ze specjalnych budżetów zasilanych z programów, które istnieją na szczeblu europejskim i krajowym. Finansowanie to powinno umożliwić realizację inicjatyw napędzanych przez społeczność lokalne z przeznaczeniem dla młodzieży znajdującej się w niekorzystnej sytuacji. Informacje na temat ram powinny być łatwo dostępne za pośrednictwem różnych odpowiednich kanałów i struktur komunikacyjnych. Dostęp do finansowania powinien być możliwy poprzez prosty proces składania wniosków za pośrednictwem przyjaznych dla użytkownika platform.</p> <p>Powinno to prowadzić do umożliwienia młodzieży znajdującej się w niekorzystnej sytuacji dostępu do dobrze finansowanego kształcenia pozaformalnego i korzystania z niego.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny,</p>
<p>4.4 Budżet partycypacyjny ukierunkowany na młodzież</p> <p>Dzięki podejściu pozaformalnemu, rezultatom opartym na danych i strukturom partycypacyjnym lokalna młodzież jest uprawniona do współpracy z różnymi interesariuszami w ramach tworzenia budżetu partycypacyjnego. Sprzyja to włączeniu społecznemu i usuwaniu barier oraz nabywaniu przez młodzież umiejętności. Ponadto będzie to stymulować wiedzę w zakresie kształcenia pozaformalnego.</p> <p>Powinno to prowadzić do większego uczestnictwa młodzieży, wzmocnionej spójności społecznej i lepszych możliwości ekonomicznych.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, regionalny</p>

<p>4.5 Mobilna praca z młodzieżą</p> <p>Aby docierać do osób młodych o mniejszych szansach, państwa członkowskie powinny zapewnić zasoby przeznaczone na mobilną pracę z młodzieżą. Mobilna praca z młodzieżą będzie, wspólnie z lokalnymi interesariuszami, działać na rzecz oferowania wsparcia, informacji i programów młodym ludziom doświadczającym wykluczenia społecznego. Będzie wzmocniać współpracę między osobami pracującymi z młodzieżą a lokalnymi interesariuszami i ma na celu zapewnienie równego dostępu do możliwości kształcenia pozaformalnego młodym ludziom doświadczającym wykluczenia społecznego.</p> <p>Powinno to prowadzić do równego dostępu, jeśli chodzi o możliwości w zakresie kształcenia pozaformalnego.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, krajowy</p>
<p>4.6 Formalne uznawanie pracy z młodzieżą prowadzonej na zasadzie wolontariatu</p> <p>Zapewnienie bezpłatnych szkoleń osobom pracującym z młodzieżą na zasadzie wolontariatu, aby mogły one stale zdobywać lub zwiększać świadomość i kompetencje niezbędne do tworzenia włączających, bezpiecznych przestrzeni dla młodych ludzi we współpracy z organizacjami młodzieżowymi. Po zakończeniu szkolenia wolontariusze otrzymują zaświadczenia, z którymi wiążą się takie korzyści jak punkty zaliczeniowe, zniżki na komunikację, zniżki kulturalne itp. Szkolenia te zapewnią niezbędną wiedzę i świadomość na temat dyskryminacji, wykluczenia (społecznego) i zdrowia psychicznego.</p> <p>Powinno to prowadzić do zwiększenia liczby osób pracujących z młodzieżą na zasadzie wolontariatu i do poprawy ich wiedzy.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>
<p>5. ROLA INFORMACJI A WŁĄCZENIE SPOŁECZNE</p>	
<p>5.1 Realizacja w szkołach warsztatów dotyczących informowania młodzieży i krytycznego myślenia</p> <p>Organizacje młodzieżowe powinny organizować w szkołach pozaformalne warsztaty, współprojektowane z młodymi ludźmi, skierowane do uczniów i studentów, zwłaszcza tych o mniejszych szansach, służące zwalczaniu dezinformacji. Zachęca się państwa członkowskie, by włączyły te interaktywne warsztaty do edukacji formalnej. Finansowanie dla organizacji młodzieżowych przeznaczone na realizację tych warsztatów powinno pochodzić z inicjatyw Komisji Europejskiej.</p> <p>Powinno to prowadzić do nabywania przez młodzież krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów w ujęciu długoterminowym.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, UE</p>
<p>5.2 Korzystanie z wiarygodnych wiadomości i źródeł oraz weryfikowalnych informacji</p> <p>Należy utworzyć niezależną platformę na rzecz włączenia umożliwiającą weryfikację informacji. Byłaby to platforma zapewniająca włączające narzędzia służące edukacji i doskonaleniu umiejętności korzystania z mediów. Wiedząc, że platforma w pewnym wymiarze istnieje już w niektórych państwach członkowskich, zachęcamy do partnerskiego uczenia się, aby dzielić się dobrymi praktykami, koncentrując się w szczególności na osobach młodych o mniejszych szansach. Aby zapewnić właściwe włączające wdrażanie, zachęcamy młodzież z różnych środowisk do udziału w tworzeniu projektu platformy.</p> <p>Powinno to prowadzić do zapobiegania uprzedzeniom i do wzmocnienia pozycji osób młodych o mniejszych szansach.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>5.3 Kampania na rzecz wysokiej jakości informacji i umiejętności korzystania z mediów służąca wzmocnieniu pozycji młodzieży</p> <p>Institucje UE we współpracy z państwami członkowskimi powinny zorganizować kampanię o trwałych skutkach, a w jej ramach zapewnić zasoby na inicjatywy i programy społeczne, edukacyjne i informacyjne skierowane do młodych ludzi. Sprzyja to większej świadomości na temat jakości korzystania przez młodych ludzi z informacji i mediów będącego ważnym czynnikiem włączenia społecznego. Kampania pozwoliłaby na większe wyeksponowanie przedmiotowej kwestii w mediach w Europie, przy czym jednym z możliwych punktów centralnych mógłby być oenzyklopedyczny Tydzień Umiejętności w zakresie Mediów i Informacji.</p> <p>Powinno to prowadzić do tego, że młodzież będzie w stanie rozpoznawać wysokiej jakości informacje i przeciwdziałać dezinformacji.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy, UE</p>

<p>5.4 Ustanowienie włączających przestrzeni dla młodzieży działających jako centra informacyjne</p> <p>Państwa członkowskie powinny wspierać gminy w tworzeniu lokalnych przestrzeni dla młodzieży, które są atrakcyjne dla młodych ludzi, zapewniają eksperymentalne przestrzenie do uczenia się i są dobrze przygotowane zarówno z punktu widzenia młodzieży, jak i osób pracujących z młodzieżą. Przestrzenie te powinny być dobrze wyposażone i przygotowane zarówno pod względem finansowym, jak i pod względem zasobów ludzkich. Osoby pracujące z młodzieżą powinny być dobrze poinformowane i dobrze wykształcone, powinny potrafić kierować młodych ludzi do wiarygodnych źródeł informacji i tworzyć wysokiej jakości programy.</p> <p>Powinno to doprowadzić do kształtowania dobrze poinformowanych, upodmiotowionych i aktywnych młodych ludzi.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, regionalny</p>
<p>5.5 EU made simple (Prosto o UE): informacje systematycznie włączające wszystkich</p> <p>Instytucje UE powinny stosować systematyczne podejście w zakresie podawania do wiadomości publicznej wszystkich informacji dotyczących UE – takich jak strony internetowe, środki polityczne i programy – istotnych dla młodych ludzi oraz czynić to w łatwym do czytania i zrozumienia i dostępnym języku, stosując formaty audiowizualne, język migowy i wszystkie języki europejskie. W tym celu należy stworzyć kryteria i wytyczne dotyczące sposobu formułowania tych informacji; przed publikacją należy też stosować kontrolę jakości pod kątem dostępności informacji polegającą na wykorzystaniu grup fokusowych.</p> <p>Powinno to prowadzić do upodmiotowienia, korzystania z możliwości i zwiększenia zaufania do UE.</p>	<p>SZCZEBEL: UE</p>
<p>6. SPRZECIW WOBEC DYSKRYMINUJĄCYCH POSTAW I KULTUR</p>	
<p>6.1. Stosowanie języka inkluzywnego w dokumentach dotyczących polityki UE</p> <p>UE powinna dokonać przeglądu aktualnych dokumentów politycznych i w razie potrzeby zastąpić dyskryminujące wyrażenia/terminy/słowa ich inkluzywnymi odpowiednikami. Wszystkie nowe ramy polityki powinny być sformułowane w języku inkluzywnym i oceniane pod kątem reprezentatywności względem wszystkich osób, niezależnie od wieku, rasy, płci, religii, pochodzenia etnicznego, pochodzenia i niepełnosprawności. Wytyczne te należy stosować przy tłumaczeniu strategii politycznych na inne języki urzędowe, tak by aspekt inkluzywności języka był uwzględniany.</p> <p>Powinno to doprowadzić do tego, że wszystkie osoby, których dotyczą te dokumenty, mają poczucie, że są w nich reprezentowane i uwzględniane.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy, UE</p>
<p>6.2. Stałe uczenie się koncentrujące się na akceptowaniu i świadomości różnorodności</p> <p>Aby przeciwdziałać dyskryminacyjnym postawom i kulturom, na wszystkich etapach życia obywateli należy promować stałe uczenie się z naciskiem na akceptowanie i świadomość różnorodności. Materiały edukacyjne powinny kłaść nacisk na wymianę kulturową, włączenie, intersekcyjność i mieszanie grup społecznych. Powinny być udostępniane (online/offline) i łatwy do przekazania różnym grupom społecznym, w tym na potrzeby obowiązkowej edukacji dzieci i w sektorze zatrudnienia.</p> <p>Powinno to prowadzić do świadomości istnienia różnorodności, a przez to przyczynić się do jej powszechnej akceptacji wśród obywateli.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy, UE</p>
<p>6.3 Stosowanie intersekcyjnego i reprezentatywnego podejścia we wszystkich strategiach</p> <p>Przy wdrażaniu mechanizmów i strategii państwa członkowskie powinny przyjąć podejście intersekcyjalne we wszystkich dziedzinach polityki (np. w zakresie czynienia unijnego dialogu młodzieżowego bardziej włączającym, tworzenia lub właściwego wdrażania planów krajowych) w celu przeciwdziałania dyskryminacyjnym postawom i kulturom. Należy to osiągnąć, angażując – w ramach trwałego procesu partycypacyjnego – osoby z doświadczeniami w danej dziedzinie oraz struktury przedstawicielskie, dbając przy tym o osoby, których dany proces dotyczy, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka i innymi konwencjami dotyczącymi praw człowieka.</p> <p>Powinno to prowadzić do powstania społeczeństwa gwarantującego pełne poszanowanie potrzeb jednostki.</p>	<p>SZCZEBEL: krajowy</p>

<p>6.4. Zagwarantowanie równych praw: upowszechnienie odpowiednich testów wpływu na młodzież na wszystkich szczeblach</p> <p>Nie wszystkie potrzeby młodych ludzi są brane pod uwagę w procesach kształtowania polityki, co utrudnia im pełne korzystanie z praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych. Odpowiedni test wpływu na młodzież, uznawany za jedno z narzędzi oceny skutków, powinien obejmować dwa etapy: etap poprzedzający ocenę ostatecznego wpływu proponowanego projektu przepisów na młodzież oraz etap po ocenie, polegający na monitorowaniu krótko- i długoterminowych skutków przyjętych przepisów.</p> <p>Powinno to prowadzić do brania pod uwagę potrzeb młodych ludzi i dostrzeżenia trudności, z którymi się borykają.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, regionalny, krajowy, UE</p>
<p>6.5. Unijne finansowanie przestrzeni międzypokoleniowych w europejskich gminach</p> <p>Grupy zorganizowane, grupy niezorganizowane lub osoby fizyczne oraz samorządy lokalne powinny mieć możliwość ubiegania się o finansowanie bezpiecznych i udostępnianych nieodpłatnie przestrzeni łączących ludzi/grupy. Społeczności powinny mieć możliwość spotykania się i uczenia się, jak przynosić sobie wzajemnie korzyści.</p> <p>Przestrzenie te powinny być nieodpłatne, dostępne i bezpieczne oraz powinny zapewniać zaangażowanie różnych grup.</p> <p>Użytkownicy takich przestrzeni powinni uczestniczyć/być zaangażowani w (prze)projektowanie niewykorzystanych przestrzeni od etapu składania wniosków po zarządzanie i eksploatację.</p> <p>Powinno to prowadzić do (prze)projektowania 1 500 takich przestrzeni w UE.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, krajowy, UE</p>
<p>6.6. Zapobieganie uprzedzeniom poprzez akceptowanie grup mniejszościowych i edukowanie o autorefleksji</p> <ul style="list-style-type: none"> — Promowanie akceptacji grup mniejszościowych poprzez zwiększenie ich reprezentacji w różnych formach mediów, takich jak podręczniki, filmy. Wspieranie produkcji filmów, które wiernie przedstawiają grupy mniejszościowe, oraz zapewnienie ich wyeksponowania w telewizji ogólnokrajowej. — Promowanie edukacji formalnej poprzez wspieranie nauczycieli, tak by mogli uczestniczyć w programach nauczania o autorefleksji bez konieczności wykorzystywania w tym celu urlopu. Zapewnienie dotacji, by ułatwić uczestnictwo i nauczanie o autorefleksji w klasach. — Celem jest stałe wsparcie dla działań służących edukowaniu w zakresie autorefleksji, a także dostosowane do potrzeb wsparcie dla inicjatyw związanych z domami studenckimi (<i>dormitory initiatives</i>). <p>Powinno to prowadzić do promowania wzajemnego zrozumienia, zwalczania uprzedzeń i wzmocnienia pozycji edukatorów.</p>	<p>SZCZEBEL: lokalny, regionalny, krajowy, UE</p>